

Sny a realita keramiky: Krása, účel, podobenství a význam

Gabriela Luptáková (* 27.5.1947)

V sugestivní atmosféře starého domu a zahrady nedaleko hradu Děvín, na soutoku Dunaje a Moravy, žije a tvoří keramička Gabriela Luptáková společně se svým manželem Jozefem, sochařem a restaurátorem. Hlína a keramika, dřevo, barvy i kovy, tiché dotyky dlaní i různé úder v kovářské dílně a v ateliéru provázejí také život jejich dcery a syna. Podzimní barvy kolorují

MYSLÍM, 1997

Bratislavy a do světa. Podstatná byla léta jejich keramických studií (1965-71) na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze u profesora a klasika moderní české keramiky Otty Eckerta. Na toto období nezapomíná a parta starých spolužáků z umprumky se dodnes setkává u Kavanových v pražské Tróji. Po absolvování školy se keramická tvorba i program Gabriely Luptákové postupně rozrůstá a krystalizuje. K vlastní tvůrčí praxi přibyla v letech 1979

dnešní čas, ale také vzpomínky na minulost a touhy do budoucnosti. Prastaré řemeslo a kouzlo keramiky je věčné i měnlivé jako pralátka hlíny, z níž Bůh stvořil prvního člověka. Hebrejsky se této červené hlíně říkalo adama a tomuto biblickému člověku Adam. Gabriela Luptáková je keramička "Eva", sama tvořící nový život, nové umění, nová díla. V jejích keramických opusech zůstává trvale přítomna historie, moderna i postmoderna věčné keramiky. I potomkové Adama a Evy stále žijí...

Na pouti svým lidským a současně keramickým bytím prošla Gabika L u p t á k o v á z Liberce přes Prahu do

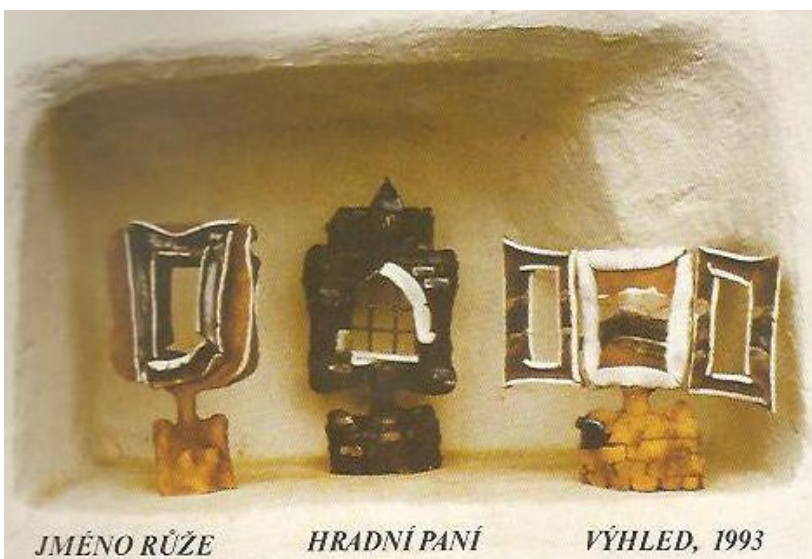

MIMO, 1994

až 1992 pedagogická činnost profesorky na Střední škole uměleckého průmyslu v Bratislavě. Od poloviny osmdesátých let vystavuje na početných kolektivních i individuálních vystavách doma (Bratislava, Brno, Vsetín, Praha, Frýdek-Místek, Havířov, Modra, Prešov, Trenčín a jinde) a v zahraničí (Berlin, Erfurt, Regensburg, Tokio, Karlsruhe, Brémy, New Castle, Izmir).

Mnohé nové ze své tvorby prezentuje a v mnohém se inspiruje na mezinárodních keramických symposiích ve F i n s k u (Porvo), na Slovensku v Lučenci (1992, 94), v tureckém Izmiru (1998) a v českém Dubí (1998).

JMÉNO RŮŽE

HRADNÍ PANÍ

VÝHLED, 1993

◀ str. 2

Náročný a plodný byl rok 1999. Gabriela Luptáková se zúčastnila mezinárodních keramických sympozií a workshopů v Karlových Varech, Aténách a Beladicích - Pustém chotáru na Slovensku. V devadesátých letech dozrává keramické

Evropa a svět poskytuje v umění keramiky svobodu a tvořivost v mnohém překonávající sochařské disciplíny a materiály. I G.Luptáková ví, že v keramice lze vytvořit sochu, obraz i reliéf,

POHÁRY, 1994

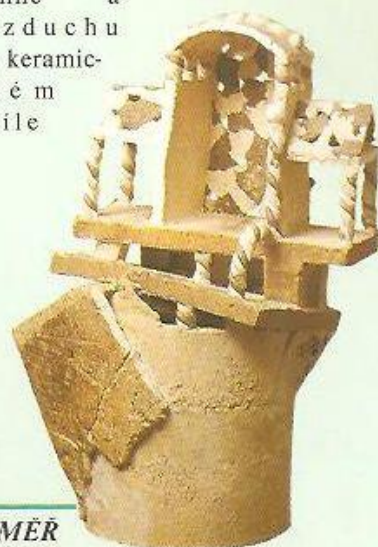
dílo Gabriely Luptákové k vrcholné kvalitě i kouzlu a syntéze podobenství i poselství skutečného i snového keramického opusu.

V rané keramické tvorbě G.Luptákové potkáváme také užitou keramiku, dózy, šperkovičky, objekty. Autorský interes a osobnostní kreativita zkoumají polaritu modelování - tvarování, praktického - estetického, užitku i účinku. G.Luptáková rychle a s okouzlením přijímá možnosti nové keramiky, překonávající historické dědictví hrnčířství a džbánkařství, odkaz antického Kerameikonu, středověk i Habány.

Moderní československá keramika, Praha i Bechyně, ale také

objekt, prostředí a instalaci. Keramika má svou architekturu i koncepční projekty a realizace a umožňuje nespočet metamorfóz a metafor. Klasická materie a technologie

glazurování a pálení spolu s globální magií přítomnosti živlů země, vody, ohně a vzduchu v keramickém díle

TÉMĚŘ

se v tvorbě G.Luptákové mění na nové, postmoderní dílo bohaté na symboly, znaky a znamení. Její keramické objekty mají vlastní filozofii a psyché. Nepostrádají něhu, křehkost a poezii, nicméně obsahují též přesvědčivou dikci řeči keramičky, dobře znající rub a líc umění i řemesla, hmoty a ducha, rukou a citů, rozumu a emocí, skutečnosti a snů.

Současná tvorba Gabriely Luptákové, to jsou nové mýty a mytologie, fantazie i reality, barvy a keramické zvuky. Mění se na architekturu a prostor jejich objektů Iluze. Myslim, Téměř, Mimo a dalších příspěvků do otevřené třinácté

BECHYNĚ, 1992

komnaty keramických kouzel a tajemství. V nejnovějších reliéfech se opětovně setkáváme s kombinací různých materiálů z dějin, z minulosti, přítomnosti a budoucnosti přírody i lidské civilizace. Kosti a kamínky, lastury a ulity, dřevo, kovy a půvabné listy, cosi organicky živého i krystalicky věčného představuje jedinečnou autorskou reflexi zkušenosti, archeologie pocitů i projektování budoucího v budoucím. Právě toto je úkolem a posláním demiurga - stvořitele. A umění keramiky? Od Boha a od keramiků je vskutku božskou profesí.

Bohumír Bachratý
Foto: autor a archiv